

■ Práce

Jiří Horecký
autori@hn.cz

Do práce „na pohodu“ a nikdy jinak! Jak regulovat práci?

Vdobě, kdy zaměstnavatelé, firmy a podnikatelé upozorňují na již neudržitelný nárůst regulace, byrokracie, nových povinností a s nimi spojených nákladů a varují před ztrátou konkurenceschopnosti nejen některých výrobků a služeb, ale i celých sektorů, přichází návrh na novou evropskou směrnici. Tentokrát jde o zajištění psychosociální pohody našich zaměstnanců.

Pro úplnost je potřeba zmínit, že zaměstnavatelé jsou mezi prvními, kdo si přejí zaměstnance, kteří nejenže netrpí depresemi, úzkostmi nebo jinými psychickými problémy, ale jsou také psychosociálně stabilní a odolní. O tom žádná. Otázkou je, kde začíná a kde končí (nebo nikdy nekončí?) role zaměstnavatelů. Podívejme se tedy na doporučení komise týkající se psychosociálních rizik, stresu a duševního zdraví na pracovišti.

O čem tedy má nová evropská směrnice být a proč ji vůbec potřebujeme?

Začneme výčtem důvodů. Jedním z nich jsou klimatické změny. Konkrétně „psychosociální rizika související s klimatem, včetně vystavení extrémním povětrnostním jevům a podmínkám a jejich důsledkům, jako je stres z horka, ekologická úzkost a pracovní stres související se změnami životního prostředí, jsou význam-

Dalším zdrojem stresu má být situace, kdy zaměstnavatel chce vědět, kdo a jak pracuje, a tudíž chce monitorovat pracovní výkon jednotlivých zaměstnanců. To však podle návrhu představuje další psychosociální riziko. No, a protože toho stresu z práce je tolik, navrhuje se, aby deprese a úzkosti, které v jeho důsledku vzniknou, byly uznávány jako pracovní úrazy a nemoci z povolání. A jestli si teď někdo z vás položil otázku, jak se to bude dokazovat, návrh EU to zjednodušuje: „Požaduje zavedení mechanismů pro obrácení nebo zmírnění důkazního břemene v případech, kdy je pracovník postižen nepříznivým poškozením zdraví v důsledku vystavení psychosociálním rizikům spojeným s prací.“

A jestli stále nemáte jasno v tom, co je to pracovní stres, tak mi dovoluťte ještě jednu definici EU: „Pracovním stresem je stav fyzické, emocionální a psychické zátěže vyplývající z dlouhodobého působení pracovních požadavků, které přesahují možnosti nebo zdroje pracovníka. Je charakterizován nejen pocity vyčerpání, ale také zvýšenou úrovní napětí.“ Jde ale i o „rizikové faktory spojené s prací, které souvisejí s organizací, uspořádáním a řízením práce, včetně vysoké pracovní zátěže, vysoké intenzity práce, dlouhé pracovní doby, nedostatku autonomie, nedostatečné podpory ze strany nadřízených, vysokých emocionálních nároků, vysoké digitální náročnosti, podléhání automatizovanému rozhodování nebo monitorovacím systémům, nerealných cílů“.

Zaměstnavatelé mají mít povinnost zajistit prevenci psychosociálních rizik tak, aby se jim zaměstnanci mohli vyhýbat a zaměstnavatel odstraňoval jejich zdroje. Prevence má dále spočívat také v tom, že budeme práci přizpůsobovat jednotlivci. Ano, jednotlivce se nebude přizpůsobovat potřebám firmy, ale firma bude práci přizpůsobovat jednotlivci.

Další, pro mě těžko uvěřitelnou povinností má být, že „zaměstnavatelé přijmou a zavedou kodex chování, který definuje a zakazuje násilí, obtěžování a diskriminační chování, které narušuje důstojnost, zdraví nebo pohodu pracovníků“. Násilí, obtěžování či diskriminaci již upravují stávající právní předpisy. Teď se nám to ale rozšiřuje ještě o „pohodu“ pracovníků.

Aby se tedy snižovala ta regulace a byrokracie, zaměstnavatelé budou mít povinnost přijmout akční plán, v němž všechno popíší a budou vyhodnocovat. A hlavně žádná rizika, klid, pohoda, ne moc práce, žádné monitorování a kontrola, žádné velké cíle, proboha, takovou nižší intenzitu práce, ne moc home officů, ale trochu ano, žádné automatizované rozhodování a také pozor na AI – to je taky stres. A ještě „právo odpojit se“ – to je pro ty zaměstnance, kteří se nedokážou odpojit a potřebují na to směrnici. No a pak se musí určit jeden zaměstnanec, který na to všechno bude dohlížet, a to na úkor své pracovní náplně.

Možná si někdo myslí, že toto je cesta k tomu, aby byla Evropa inovativní a konkurenceschopná. A víte co? Mě už to asi nepřekvapuje. Je to stejný myšlenkový konstrukt jako představa, že Evropa se svými 6 % emisí CO₂ a svým Green Dealem zachrání svět.

Autor je prezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

■ Maďarsko

Martin Ehl
martin.ehl@hn.cz

Trochu moc show pro naše lidi, ale proti Rusku tvrdě

Potkal jsem nedávno bývalého maďarského diplomata, kterého před lety vyhodil Orbánův ministr zahraničí Péter Szijjártó, když do ministerstva nabíral lidi především podle jejich loajality straně a vládě, a nikoli podle odbornosti. „Chtěl bych se vrátit, myslím, že mám nové vládě co nabídnout,“ pravil, i když měl rozjetou novou kariéru v byznysu. Vzpomněl jsem si na něj při čtení čtvrtetní zprávy serveru 444.hu, která shrnovala, že Szijjártó neměl rád kariérní diplomaty, kteří k němu neměli politický závazek – a během let 2014 až 2026, kdy ministerstvo vedl, z něj vyhodil 75 procent zaměstnanců a nahradil je věrnými straníky.

Szijjártova nástupkyně Anita Orbánová, členka strany Tisza, která drtivě vyhrála dubnové volby, nemá jednoduchou pozici. Musí zahraniční politiku své vlády a své země v některých případech otáčet o 180 stupňů a přitom zachovat funkční zahraniční službu a vazby s partnery, kteří zahrnují spojence i „nespojence“, jako je Rusko, které si za Orbána udělalo z Budapešti jednu ze základů svých špiónážních a informačních operací proti demokracické Evropě.

Zpráva z tohoto týdne, že Budapešť vyhošťuje deset členů početné ruské diplomatické mise, jejichž práce se neshoduje s prací diplomatů, je dokladem této změny a zároveň delikátnosti situace, v jaké nová maďarská vláda je. Země je (zatím) z dob vlád Viktora Orbána závislá na dodávkách ruských energetických surovin i na ruském financování stavby nové jaderné elektrárny. Vláda premiéra Pétera Magyara se tak sice řídí neoficiálním volebním heslem „Rusové domů“, ale zároveň se potřebuje s Moskvou pořád nějak bavit. Vyhostit by se dalo nepochybně víc ruských „diplomatů“.

Do velké míry premiér Péter Magyar pokračuje ve své předvolební show a kampani na sociálních sítích, čímž připomíná trochu někdejšího vítěze slovenských parlamentních voleb, hyperaktivního Igora Matoviče. Ten sice volby vyhrál, ale nebyl schopen fungovat jako premiér a šéf koaliční vlády a tím politicky pohřbil naději demokratů na to, že budou schopni sestavit funkční vládu – což umožnilo návrat Roberta Fica před třemi lety k moci.

Magyarovi zatím nic takového nehrozí. Na jedné straně se vláda ohání tématy, jako je vyšetřování korupce předchozího kabinetu, na straně druhé dělá různá úsporná opatření, aby letošní rozpočet dopadl jakž takž dobře. Magyar ovšem má i něco „pro lidi“, což rozpočtu úplně nepomůže. Rodiče dostanou pro děti příspěvek na školní potřeby, sníží se DPH na léky na předpis. Vysoká cena energií vyvolala cílenou podporu majitelů aut s naftovým motorem a zemědělců místo obnovy všeobecného zastropování cen pohonných hmot. Od podzimu se snižuje DPH na palivo – nové dřevo z 27 na pět procent. To samozřejmě není všechno. Veřejnoprávní média se vracejí k normálnímu provozu a změny pociťují tajné služby i policie.

Rekordní podpora Tiszy začala klesat, což je v zásadě normální jev. Podle zářijového průzkumu agentury Europion spadla ze srpnových 49 na 47 procent. Magyar si tak udržuje pořád silný mandát k dalekosáhlým změnám. Když bude práce kabinetu přinášet výsledky, občané mu odpustí i exhibování na sociálních sítích, které z něj vlastně udělaly sílu, která přetlačila Viktora Orbána a jeho Fidesz.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

REDAKCE: 233 071 111
REDAKCE@HN.CZ
PŘEDPLATNÉ: 217 777 888
ADRESA: PORT 7,
POD DRÁHOU 1637/2,
HOLEŠOVICE,
170 00 PRAHA 7

Vydává Economia, a. s.,
IČO 28191226

- **Šéfredaktor**
Hospodářských novin
Jaroslav Mašek
- **Zástupci šéfredaktora**
Milan Mikulka, Petr Honzej, Michaela Ryšavá
- **Manažer redakce**
Martin Denemark
- **Názory** Petr Honzej
- **Analytik HN** Martin Ehl
- **Domáci** Michaela Ryšavá
- **Zahraničí** Tomáš Procházka
- **Ekonomika** Milan Mikulka
- **Víkend** Tomáš Procházka
- **PročNe** Gabriela Marešová
- **Art Director** Jan Stejskal
- **Zlom** Zdeněk Fried
- **E-MAILY:**
jmeno.prijmeni@hn.cz
- **PŘEDPLATNÉ**
tel.: 217 777 888,
predplatne@economia.cz
- **INZERCE:**
inzerce@economia.cz
- **PŘÍJEM INZERCE**
tel.: 233 073 169

Hospodářské noviny používají
zpravodajství agentur
ČTK a Thomson Reuters.

Tiskne: Czech Print Center –
tiskárna Praha a Ostrava

Četnost vydání:

pondělí až pátek,
místo vydání Praha

Autorská práva vykonává
vydavatel. Jakékoli užití
části nebo celku, zejména
rozmnožování a šíření
jakýmkoli způsobem
(mechanickým nebo
elektronickým) i v jiném
než českém jazyce
bez písemného svolení
vydavatele je zakázáno

Jednotlivé složky HN jsou
samostatně neprodejné.